

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu**, se sídlem Sokolovská 58/219, Praha 9, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním na straně jedné a **Obvodním soudem pro Prahu 4** na straně druhé a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 51 C 231/2020, o vrácení peněz z neplatné smlouvy ve výši 36 309 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **K. K.**, zastoupené Evou Čechovou, nar. 25. 9. 1958, bytem Plzeňská 2565/21, Plzeň – Východní Předměstí, a žalované **O2 Czech Republic a.s.**, se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 51 C 231/2020, o vrácení peněz z neplatné smlouvy ve výši 36 309 Kč s příslušenstvím, **je správním orgánem.**

Odůvodnění:

[1] Podáním doručeným dne 9. 2. 2023 zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) navrhl Český telekomunikační úřad (dále jen „navrhovatel“ či „ČTÚ“), aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), který měl vzniknout mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 4 (dále jen „obvodní soud“), ve věci týkající se žaloby o vrácení peněz z neplatné smlouvy ve výši 36 309 Kč s příslušenstvím vedené u obvodního soudu pod sp. zn. 51 C 231/2020.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu, ze spisu ČTÚ čj. ČTÚ-7 618/2021 a ze spisu obvodního soudu sp. zn. 51 C 231/2020 vyplynulo následující.

[3] Žalobkyně se žalobou podanou dne 30. 9. 2020 u obvodního soudu domáhala po žalované vrácení peněz z neplatné smlouvy ve výši 36 400 Kč s příslušenstvím z titulu „nedůvodně hrazených finančních prostředků“ za službu internetového připojení č. 8000478718, které nebylo žalobkyní využíváno. S odkazem na § 103 občanského soudního řádu a § 129 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 127/2005 Sb.“), dospěl obvodní soud k závěru, že vzhledem

k tomu, že se jedná o spor mezi osobou vykonávající komunikační činnosti na straně jedné a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, a předmět tohoto řízení přímo souvisí s platbou za služby elektronických komunikací, podaná žaloba se netýká věci, o níž je dána pravomoc soudu meritorně rozhodovat. Proto obvodní soud usnesením ze dne 16. 12. 2020, čj. 51 C 231/2020-26, řízení zastavil a věc postoupil ČTÚ jakožto správnímu orgánu, do jehož pravomoci podle názoru soudu věc náleží.

[4] V řízení pokračoval ČTÚ, odbor pro západočeskou oblast, který následně dne 29. 3. 2022 vydal rozhodnutí čj. ČTÚ-7 618/2021-634/IX. vyř. - KuH, jímž návrhu žalobkyně, v průběhu správního řízení upraveném na částku 36 309 Kč, vyhověl a uložil žalované povinnost uhradit dlužnou částku za poskytnutou službu elektronických komunikací v celkové výši 36 309 Kč za zúčtovací období prosinec 2012 – červenec 2020. Současně uložil žalované zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

[5] Na základě rozkladu podaného žalovanou bylo rozhodnutí ČTÚ rozhodnutím předsedkyně Rady ČTÚ ze dne 7. 11. 2022, čj. ČTÚ-25 780/2022-603, zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu k novému projednání. ČTÚ byl zejména upozorněn, že se nezabýval otázkou, o jaký typ řízení se jedná a zda správní orgán vůbec disponuje věcnou příslušností daný spor rozhodovat, a bylo mu uloženo, aby v součinnosti s navrhovatelkou vyjasnil, zda se navrhovatelka svým návrhem domáhá vyúčtování cen ve smyslu § 129 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb. (v takovém případě by byl ČTÚ k projednání věcně příslušný), či se zamýšlí domoci vrácení bezdůvodného obohacení ze strany poskytovatele služeb elektronických komunikací, popř. zda měla v úmyslu vyvolat zcela jiný druh řízení.

[6] Žalobkyně poté podáními ze dne 21. 11. 2022 a 14. 12. 2022 sdělila ČTÚ, že žádá o postoupení spisu obvodnímu soudu k dalšímu řešení věci a že svým návrhem požaduje vrátit bezdůvodné obohacení ze strany poskytovatele služeb elektronických komunikací, a to ve výši 36 309 Kč včetně úroků z prodlení. Žalobkyně svůj nárok opírá o tvrzení, že nikdy se žalovanou nepodepsala žádnou smlouvu na provozování služby Internet Optimal HD č. 8000478718 u tel. č. X (tj. smlouvu o poskytování služeb elektronických komunikací) a tuto službu ani nevyužívala.

[7] ČTÚ proto podal návrh na řešení negativního kompetenčního sporu, ve kterém odmítá svoji kompetenci k rozhodnutí tohoto sporu, jehož předmětem je povinnost žalované uhradit žalobkyni částku 36 309 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení žalovanou. Navrhovatel odkazuje na rozhodovací praxi zvláštního senátu, zejména na rozhodnutí ze dne 13. 1. 2011, čj. Konf 54/2010-9, a ze dne 13. 1. 2011, čj. Konf 72/2010-10, a namítá nesplnění podmínky věcného vymezení sporu vzhledem k tomu, že se jedná o spor z titulu bezdůvodného obohacení, k němuž mělo dojít zaplacením údajně neoprávněně vyúčtovaných cen za neobjednanou a nevyužívanou službu elektronických komunikací Internet Optimal HD č. 8000478718 u tel. č. X žalobkyní v částkách 399 Kč měsíčně v období od prosince 2012 do července 2020. Navrhovatel má, rovněž s ohledem na závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4410/2010, a ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 32 Cdo 4755/2017, za to, že rozhodování v této věci zákon ČTÚ nesvěřuje a je tu založena obecná pravomoc soudu o věci rozhodnout. Proto ČTÚ navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušným vydat rozhodnutí v předmětné věci je soud, a aby zároveň usnesení obvodního soudu ze dne 16. 12. 2020, čj. 51 C 231/2020-26, zrušil.

pokračování

[8] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[9] V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc obvodní soud i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. a § 1 odst. 2 věty druhé téhož zákona, k jehož projednání a rozhodnutí je příslušný zvláštní senát.

[10] Podstatou kompetenčního sporu je otázka, zda má o povinnosti vydat tvrzené bezdůvodné obohacení rozhodnout obvodní soud nebo navrhovatel (ČTÚ).

[11] Pravomoc ČTÚ vymezuje ustanovení § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb.: *„Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k dluhu.“*

[12] Aby byla dána pravomoc ČTÚ rozhodovat v posuzovaném případě, musely by být kumulativně splněny dvě podmínky: jedná se o spor mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost na straně jedné a účastníkem, resp. uživatelem na straně druhé (osobnostní vymezení sporu), a spor se týká povinností uložených zákonem č. 127/2005 Sb. nebo na jeho základě (věcné vymezení); k tomu srov. také ustálenou rozhodovací praxi zvláštního senátu, zejména usnesení ze dne 13. 1. 2011, čj. Konf 54/2010-9, a ze dne 13. 1. 2011, čj. Konf 72/2010-10, na něž odkázal i navrhovatel, a dále usnesení ze dne 20. 8. 2013, čj. Konf 27/2013-11, nebo ze dne 16. 3. 2017, čj. Konf 24/2016-19.

[13] Osobní předpoklad založení pravomoci navrhovatele je splněn, vznikne-li spor mezi osobou vykonávající komunikační činnost podle výše citovaného § 7 zákona č. 127/2005 Sb. a účastníkem, popřípadě uživatelem, na straně druhé. Osoba účastníka musí splňovat charakteristiku stanovenou v § 2 písm. a) zákona č. 127/2005 Sb. (*„každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb“*), popřípadě osoba uživatele musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb. (*„každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací“*).

[14] Věcný předpoklad pravomoci navrhovatele rozhodovat účastnické spory je splněn, týká-li se spor povinností uložených zákonem č. 127/2005 Sb. nebo na jeho základě; povinnost uhradit cenu za poskytnutou službu je podle § 64 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. základní povinností účastníka, popřípadě uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

[15] V předložené věci není sporné, že byl naplněn osobní předpoklad podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb. Žalovaná je osobou vykonávající komunikační činnost, jak zvláštní senát ověřil nahlédnutím do databáze navrhovatele a obchodního rejstříku. Ani skutečnost,

že právě otázka existence smluvního vztahu (a tedy i postavení žalobkyně jako účastníka či uživatele) je mezi stranami sporná, nemůže zpochybnit naplnění tohoto předpokladu.

[16] Zvláštní senát se dále zabýval tím, zda je ve věci dán věcný předpoklad rozhodovací pravomoci ČTÚ podle § 129 odst. 1 věta druhá zákona č. 127/2005 Sb. Navrhovatel odmítl svou pravomoc k rozhodnutí sporu, neboť měl za to, že se jedná o nárok na vydání bezdůvodného obohacení a s odkazem na rozhodovací praxi zvláštního senátu dovodil, že spor mezi žalobkyní a žalovanou nemůže rozhodnout; naopak obvodní soud při svém rozhodování vycházel z předpokladu, že předmět tohoto řízení přímo souvisí s platbou za služby elektronických komunikací.

[17] V projednávané věci se žalobkyně domáhala po žalované „vrácení peněz z neplatné smlouvy z titulu nedůvodně hrazených finančních prostředků“ za službu internetového připojení č. 8000478718, které nebylo žalobkyní využíváno, resp. namítala, že nikdy se žalovanou nepodepsala žádnou smlouvu na provozování služby Internet Optimal HD č. 8000478718 u tel. č. X (tj. smlouvu o poskytování služeb elektronických komunikací) a tuto službu ani nevyužívala. V zásadě tak lze dovodit, že žalobkyně zpochybňuje uzavření smlouvy, reklamuje vadné vyúčtování služeb a žádá vrácení přeplatku.

[18] Zvláštní senát již v usnesení ze dne 22. 10. 2015, čj. Konf 31/2014-13, uvedl, že *nárokové bezdůvodné obohacení je prezentované jako důsledek toho, že žalovaná účtovala žalobkyni služby, které žalobkyni neposkytla. Ve své podstatě žalobkyně reklamuje vadné vyúčtování služeb a žádá vrácení přeplatku. [...] Spor z reklamace představuje spor úzce související s účastnickou smlouvou o plnění povinností uložených na základě zákona o elektronických komunikacích, k jehož projednání a rozhodnutí je dána pravomoc Českého telekomunikačního úřadu (§ 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích), neboť je třeba posoudit, zda bylo plnění vyžadované žalovaným a uhrazené žalobkyní poskytnuto v souladu s účastnickou smlouvou.*

[19] Zvláštní senát se rovněž zabýval námitkami navrhovatele, který dovozuje obecnou pravomoc soudů ve věci rozhodnout právě s ohledem na rozhodovací praxi zvláštního senátu týkající se rozhodování sporů z bezdůvodného obohacení.

[20] V usnesení ze dne 15. 1. 2019, čj. Konf 45/2017-14, však zvláštní senát konstatoval, že *„zákonodárce toto řešení [tedy pravomoc správního orgánu k rozhodování soukromoprávních sporů] volí v situacích, kdy je k řešení sporů v určité oblasti třeba i specifických, vysoce odborných znalostí, ležících mimo oblast práva. Je-li těmito znalostmi nadán určitý správní orgán (a je-li mu zákonem garantována potřebná míra autonomie), je minimálně z hlediska procesní ekonomie vhodné přenechat řešení těchto sporů tomuto orgánu; ústavně zaručené právo na soudní ochranu (viz čl. 36 Listiny základních práv a svobod) tím není nikterak dotčeno, neboť soudy mohou tyto věci následně projednat v plné jurisdikci v řízení vedeném dle části páté o. s. ř.“. Dále uvedl, že přestože právní názor vyslovený v usnesení ze dne 30. 6. 2006, čj. Konf 132/2005-7, dle kterého „[j]e-li podání podle svého označení i obsahu žalobou na vydání bezdůvodného obohacení, přísluší rozhodovat o něm soudu v občanském soudním řízení. Soud nemůže popřít svou pravomoc jen proto, že podle jeho názoru by se měl žalobce domáhat sporné částky za použití prostředků správního (resp. daňového) řízení.“, a ke kterému se přihlásil například i v usnesení ze dne 19. 10. 2010, čj. Konf 26/2010-12, či ze dne 22. 1. 2015,*

pokračování

čj. Konf 24/2014-16, považuje i nadále za hájitelný, nemůže pominout jeho nežádoucí dopady do praxe, kdy byly soudy v občanském soudním řízení nuceny rozhodovat spory, které byly z dosahu pravomoci správních orgánů vyňaty jen z důvodu právní kvalifikace žalované pohledávky zvolené žalobcem (tedy bez ohledu na právní základ sporu, jenž by jinak ze své povahy náležel k projednání a rozhodnutí správnímu orgánu vybavenému k tomu náležitou odborností). Proto v citovaném usnesení čj. Konf 45/2017-14 zvláštní senát uzavřel, že „z tohoto důvodu lze zmiňovanou judikaturní praxi zvláštního senátu považovat za překonanou“.

[21] Zvláštní senát pak v usnesení ze dne 28. 11. 2019, čj. Konf 10/2019-14, uvedl, že „[...] *těžiště posouzení věci (či jinak řečeno – nejvíce „odborné práce“ s posouzením věci) spočívá právě v aplikaci sektorové právní úpravy [v oblasti energetiky] na skutkové okolnosti věci. Naopak otázka právního titulu – jakkoli jistě má svůj nepřehlédnutelný význam – zde není z uvedených hledisek převažující. [...] Jakkoli jde o rozhodnutí ve věci vydání bezdůvodného obohacení, kde by jinak obecně byla dána pravomoc soudů k rozhodnutí sporu, zvláštní okolnosti věci zde způsobují, že v popředí stojí otázka právního základu sporu, nikoli (jen) právního titulu*“. K tomuto závěru dospěl zvláštní senát i v dalších rozhodnutích navazujících na usnesení sp. zn. Konf 45/2017 (srov. usnesení ze dne 27. 2. 2020, čj. Konf 9/2019-13, ze dne 10. 6. 2020, čj. Konf 41/2017-23, nebo ze dne 30. 11. 2020, čj. Konf 26/2019-12).

[22] Výše uvedenou judikaturu ve své praxi rovněž reflektoval Nejvyšší soud, když například v usnesení ze dne 29. 4. 2019, sp. zn. 23 Cdo 4291/2017, s odkazem na usnesení sp. zn. Konf 45/2017 uvedl, že „*neexistuje principiální rozdíl mezi situací, kdy jedna ze smluvních stran odmítne poskytnout plnění, a situací, kdy sice plnění poskytne, ale žádá je zpět; v obou případech je východiskem jakýchkoli úvah posouzení, zda (i) mezi stranami existuje smluvní vztah (platná smlouva) a zda (ii) bylo v souladu s touto smlouvou plněno. Jinými slovy, samotná existence poskytnutého plnění nemůže být rozhraničovacím kritériem pro určení pravomoci orgánu, který je povolán takový spor rozhodnout*“.

[23] Aplikováno na posuzovaný případ zvláštní senát uzavírá, že právní kvalifikace žalované pohledávky žalobkyní jako pohledávky z titulu bezdůvodného obohacení nevyjímá spor, jehož základem je spor o plnění peněžité povinnosti uložené zákonem č. 127/2005 Sb., z dosahu pravomoci ČTÚ, resp. že předmět tohoto řízení přímo souvisí s platbou za služby elektronických komunikací ve smyslu § 129 zákona č. 127/2005 Sb.

[24] Zvláštní senát proto z výše uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc správního orgánu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

[25] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány (§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) i soudy. Dále tedy bude Český telekomunikační úřad pokračovat v řízení o podaném návrhu žalobkyně.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. října 2023

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního
senátu